

Poznań, dnia 1 kwietnia 2020 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

KN-I.4131.1.169.2020.16

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.)

orzekam

nieważność § 5 uchwały nr XXIII/441/VIII/2020 Rady Miasta Poznania z dnia 25 lutego 2020 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych i schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi - **ze względu na istotne naruszenie prawa.**

Uzasadnienie

Uchwała nr XXIII/441/VIII/2020 Rady Miasta Poznania z dnia 24 lutego 2020 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych i schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi została podjęta na podstawie: „art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696, 1815) w związku z art. 97 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, 1622, 1690, 1818)”.
Uchwałę doręczono organowi nadzoru 3 marca 2020 r.

Dokonując oceny legalności przedłożonej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje.

Zgodnie z art. 97 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych.

Przepis art. 97 ust. 5 ustawy ma charakter upoważnienia ogólnego do wydania aktu prawa miejscowego. Jediną wskazówką dla miejscowego prawodawcy jest obowiązek dopełnienia wymogu szczegółowości, czyli samodzielnego doboru kryteriów odpłatności. Nie oznacza to jednak niczym nieskrępowanej swobody rady gminy realizującej swoje kompetencje w tym zakresie. Większa skala swobody prawotwórczej, jaka występuje przy ogólnym upoważnieniu ustawowym do stanowienia aktów prawa miejscowego i brak precyzyjnych wytycznych co do treści takich podstawowych uregulowań jest bowiem ograniczona całokształtem i celem przepisów normujących dziedzinę, której dany akt, wydany w oparciu o upoważnienie dotyczy (por. wyrok WSA w Białymstoku z dnia 30 marca 2010 r., sygn. akt II SA/Bk 726/09).

W § 5 uchwały, Rada Miasta Poznania postanowiła: „Ze względu na zwiększone wydatki związane z trudną sytuacją zdrowotną, osobistą lub realizacją indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności lub kontraktu socjalnego, osoba lub rodzina ubiegająca się o skierowanie bądź przebywająca w placówce może być częściowo lub całkowicie zwolniona

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

z opłaty na okres wynikający z okoliczności sprawy” (ust. 1), „Zwolnienie częściowe lub całkowite z opłaty następuje na wniosek osoby bądź rodziny ubiegającej się o skierowanie lub przebywającej w placówce (ust. 2).

Tymczasem w zawartym w art. 97 ust. 5 ustawy upoważnieniu nie mieści się ani umocowanie do ustalania zasad zwalniania z ponoszenia opłat za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych oraz w schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, ani do określania przypadków, w jakich osoba korzystająca z takich form pomocy może zostać zwolniona z ponoszenia przedmiotowych opłat.

Zauważyć też trzeba, że przepis art. 97 ust. 1 zdanie drugie ustawy przewiduje obligatoryjne zwolnienie z opłat za pobyt w ośrodkach wsparcia (za które uznaje się m.in. schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi oraz schronisko dla osób bezdomnych pomimo nieświadczenia w nim usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych) i mieszkaniach chronionych: „Osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego”. Ustawodawca w sposób wyczerpujący unormował więc kwestię udzielania zwolnień od omawianych opłat.

Ewentualne upoważnienie dla prawodawcy miejscowego do uregulowania tejże materii w sposób odmienny, czy chociażby uzupełniający, wymagałoby wyraźnego sformułowania w przepisie rangi ustawowej. Tymczasem takiej woli ustawodawca nie wyraził ani w art. 97 ust. 1 ustawy, ani też w art. 97 ust. 5 ustawy (por. wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2014 r., sygn. akt IV SA/Wr 629/13).

Tożsame stanowisko zajął również WSA w Olsztynie w wyroku z dnia 10 lipca 2018 r., sygn. akt II SA/Ol 398/18, orzekając, że ustawodawca: „W art. 97 ustawy o pomocy społecznej upoważnił stosowne rady do ustalenia zasad odpłatności w sensie pozytywnym poprzez konieczność określenia wysokości odpłatności, a nie poprzez zwolnienie z jej ponoszenia. Przepis art. 97 ustawy nie daje podstaw do dokonywania zwolnień, tak jak ma to np. miejsce w art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej, w którym się stwierdza, że rada gminy nie tylko określa szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, ale również szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat”.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Z up. Wojewody Wielkopolskiego
I Wicewojewoda Wielkopolski
(-) Aneta Niestrawska
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:
Rada Miasta Poznania

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

Prezydent Miasta Poznania

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117